

Velja za celo leto 4 krone.

Denar naj se pošilja točno pod napisom: **Upravništvu lista »Mir« v Celovcu, Vetrinjsko obmestje št. 26.**

Naročnina naj se plačuje vnaprej.

Za inzerate se plačuje po 20 vin. od garmond-vrste vsakokrat.

Dopisom je treba za odgovor priložiti poštno znamko.

MIR

Glasilno koroških Slovencev.

Leto XXXIV.

Celovec, 27. marca 1915.

Št. 25.

„Slovenska Straža“.

Vsi, ki ljubimo svoj rod in svoje domovino, udeležimo se velikega dobrodelnega podjetja:

velike efektne loterije „Slovenske Straže“

katere čisti dobiček je namenjen ubogim otrokom, vdovam in sirotam naših padlih junakov in invalidom. Loterija obsega 1715 dobitkov v skupni vrednosti 20.000 kron.

Dobitki so sledeči: 1 glavni dobiček v vrednosti 5000 K, 1 glavni dobiček v vrednosti 1000 K, 1 glavni dobiček v vrednosti 300 K, 1 glavni dobiček v vrednosti 200 K, 10 dobitkov v vrednosti po 100 K, 50 dobitkov v vrednosti po 50 K, 50 dobitkov v vrednosti po 20 K, 100 dobitkov v vrednosti po 10 K, 1500 dobitkov v vrednosti po 5 K.

Srečka stane samo 1 K. — Žrebanje se vrši že 31. maja 1915.

Segajte takoj po srečkahl Dokažite vsi, da v nas še ni zamrla narodna zavest in človekoljubnost!

Srečke prodajajo razne trafikne in trgovci, naročajo se pa tudi v pisarni »Slovenske Straže« v Ljubljani.

Z bojišč.

TRDNJAVA PRZEMYSL PADLA.

Dunaj, 22. marca. (Kor. ur.) Uradno se poroča: Dne 22. marca 1915. Po štiriinpolmesečnem obleganju, na koncu svoje moči, je trdnjava Przemysl dne 22. marca častno padla.

Ko je sredi tega meseca začelo primanjkovati živil, se je general infanterije pl. Kusmanek odločil za zadnji napad. Izpadle čete so dne 19. marca zgodaj zjutraj prodrle preko utrjenega pasu in so se v sedemurnem boju držale zoper močne ruske sile do skrajnosti. Konečno jih je števil-

na premoč prisilila, da so se umaknile zopet za utrdbeni pas.

V naslednjih nočeh so Rusi prodirali proti več Przemyslovim frontam. Ti napadi so se kakor prejšnji vsled ognja hrabro branijenih utrdb izjalovili. Ker je po izpadu dne 19. t. m. tudi ob največjem varčevanju živil bilo mogoče braniti se le še tri dni, je trdnjavski poveljnik medtem dobil povelje, da po poteku tega roka in, ko uniči vojni material, prepusti prostor sovražniku.

Kakor je poročal neki letalec iz trdnjave, se je res posrečilo pravočasno uničiti utrdbe s topovi, municijo in utrine naprave.

Za požrtvovalno vstrajnost in zadnji boj posadka ne zasluži nič manj pohvale kakor za svojo hrabrost v prejšnjih naskokih in bojih. Tega priznanja junakom v Przemyslu tudi sovražnik ne bo odrekal. Padec trdnjave, s katerim je moralo vodstvo trdnjave že dalje časa računati, nima nobenega vpliva na splošni položaj.

Boji v odseku Karpat od prelaza Uzsok do sedla pri Konieczni se nadaljujejo.

Namestnik šefa generalnega štaba:
pl. Höfer, fml.

Junaška posadka v Przemyslu.

Kakor je za avstrijsko javnost poročilo o padcu trdnjave Przemysl neugodno poročilo z bojišča, je vendar treba tudi poudariti, da je trdnjava Przemysl dosegla svoj namen. Dvakrat so jo Rusi oblegali; prvič se je posrečilo pregnati Ruse izpred trdnjave in jim zadati velikanske izgube, drugič se to sicer ni več posrečilo. Toda trdnjava je z razmeroma manjšimi silami vezala velike ruske sile nase štiri in pol meseca in prizadjala Rusom znatne izgube. Nezavzetna pa nobena trdnjava ni. Tudi Port Artur, ena izmed prvih trdnjav sveta, po svoji legi skorodane nezavzetna, je padel. Przemysl se je držal sijajno. Rusom se ni posrečilo zavzeti trdnjave v naskoku, vsi navali na trdnjavo so se ponesrečili, ampak šele pomanjkanje živil je prisililo hrabro

posadko, da se je udala. Plen v Przemyslu bo pa Ruse gotovo razočaral, ker ne bodo našli toliko in tega, kar so pričakovali. Oficielno poročilo pravi, da so naši topove, utrdbe ter municijo prej uničili, predno so prepustili trdnjavo; drugih velikih zalog pa v trdnjavi menda itak ni več bilo. Kako številna je bila posadka v Przemyslu, oficielno poročilo ne pove; pove le, da je bila ruska oblegovalna armada po številu močnejša, kar je itak samoposebi razumljivo.

× × ×

Boji v Bukovini.

Budimpešta, 22. marca. »Az Est« poroča iz Črnovic: Rusi so en cel teden vsak dan z naraščajočo silo ponavljali napade, vsled vztrajnosti naših čet in vsled našega boljšega vodstva so se pa vsi ti napadi ponesrečili; sedaj so pa naše čete napadle Ruse na severnem bregu reke Pruth. Naskok naše infanterije in ogenj našega topništva so omajale nasprotnikove vrste; ko se je začelo temniti, je boj popustil. Naše čete so zasedle po uspešnem napadu od sovražnika zapuščene postojanke.

Vojna v zraku.

Kodanj, 22. marca. Po nekem pariškem brzojavu v »Politiken« je trajal napad nekega Zeppelina na Calais 20 minut. Doli vržene bombe so razdrle železniško progo in ubile 20 oseb, druge bombe so zažgale več hiš.

Rotterdam, 22. marca. Dva Zeppelina sta vrgla danes zjutraj nad Parizom doli najmanj 14 bomb. Na več mestih je nastal požar. V celem je bilo sedem oseb ranjenih.

Proti židom v Galiciji.

Iz Petrograda poročajo, da je izdal generalni gubernator Galicije, grof Bobrinski, dne 26. februarja tole odredbo:

Vsled ukazov vrhovnega poveljnika armad na južno-zahodni fronti, določa vojaški gubernator Galicije z ozirom na vohun-

Podlistek.

Prepozno.

Spisal Jos. Stariha.

Visoko nad mestom je plulo solnce, metalo svoje zlate pohotne pramene na ulice, široke in prostorne trge, zlatilo strehe visokih hiš in srebrilo komaj vidne morske valčke, da je bila videta vsa daljna morska ravan kakor velikanska, pregibajoča se srebrna plošča.

Izpred stare in častitljive katedrale se je odpiral bajen razgled čez veliko šumeče mesto, čez vso čudovito obal, ki so bili ob njej zasidrani velikanski parniki, motorni čolni, ribiške ladje in ladjice. Povsod svetloba, povsod polno plujoče življenje, povsod bogastvo in blagostanje. Povsod, do kamor je segalo oko... Ali pa tudi tam, kamor ni moglo prodreti oko s tega kraja... tudi tam v zatohlih podzemeljskih kletih brez solnca in svetlobe, v dušljivem zraku, v vlagi in zagatnem vonju po vsem, kar je izpahnila ulica iz sebe in poslala tja doli? Kdo naj bi o tem razmišljal ob takšnem, bleščobe polnem, od Boga samega blagoslovljenem dnevu?!...

Mimo velikega, svetlega hotela stopa mlada žena, a nje stopinja je trudna, noge se vlečejo za njo, nočejo je nositi. Nje obraz je bled in izsesan, čudna rdečica šine semtertja v ta vdrtu rumenkasta lica, šine in hkratu izgine. Mučne morajo biti misli, podede se po tej vpognjeni glavi, vsaka misel trn, ki se zabode globoko v razgrete možgane...

Pred dvema letoma je ponesrečil nje mož, preprost delavec, ki ga je bila poročila iz ljubezni. Nekega večera so ga potegnili izmed dveh odbijačev s strtimi prsmi, nekoliko dni potem je že ležal pod hladno rušo. Ona sama, šibka in bolehnata, je ostala v tujini s štirimi malčki, brez imetja, brez podpore. Nje šibke roke so se gibale od jutra do večera, čestokrat pozno v noč, da so preživljale drobne črve, borno in komaj za silo, a sedaj so omagale, zadnje moči so pešale in šle proti koncu...

Zasmilila se je celo drugim, ali ti so bili sami usmiljenja potrebni... v eno vrsto so spadali z njo.

»Ali nimate nobenega sorodnika?« so jo vpraševali.

»Nobenega... pač... neki stric še živi... nekdanji podjetnik Mihael Štih... saj ste ga poznali. Ta stanuje sedaj v podstrešni sobi, prav takšen siromak kakor sem jaz.«

»Ah, ta, le verjemite mu lumpu,« se je oglasil nekdo izmed vprašujočih. »Ta je skopuh, da ga nima enakega in ako je kdo skopuh, tedaj gotovo ni ubog. Le oglasite se enkrat pri njem... dosti upanja sicer ni, da bi vam pomagal, pa morda ga vendar gane vaša beda...«

In sedaj se je odpravila do njega...

Počasi se odlega pot pod njenimi nogami, vročina pritiska, potne kaplje curkajo po izmučenem obrazu, padajo v cestni prah. Prsi sopejo hitro... tesno...

Naenkrat zasliši za seboj hitre korake, razburjene glasove. Mimo nje hiti žena in z njo dva policaja. Ljudje se ustavljajo in gledajo za njimi, žena pa maha z rokami in pripoveduje:

»Saj sem vedno pravila svojemu staremu, da se tega skopuha bojim, naj ga postavi pod kap. Pa ni hotel slišati ničesar. Kaj ti je na poti, mi je vedno odgovarjal. Pusti ga v miru, naj skopari, kolikor se mu ljubi... kaj nam mari...«

»Moral je varčiti, ljuba moja, to je jasno, v teh dragih časih,« je odgovoril policaj. Žena je vzkliknila:

»Ta? Da je moral?... Pojte se solit! Ko je prišel k nam stanovat, je pripeljal razen stare šare tudi marsikaj drugega, kar je kazalo, da nima samo uši. Sama skopost, greš-

stvo židov, ki se je v zadnjem času razširilo, na podlagi točk 1., 2. in 3. zakona glede krajev, ki so proglašeni kot v vojnem stanju se nahajajoči, tole:

1. Osebam židovske narodnosti je prepovedano, prestopiti gališke meje.

2. Židom je prepovedano, potovati iz okrožja v okrožje.

3. Kdor se pregreši zoper te odredbe, tega zadene kazen do 3000 rubljev ali zapor do 3 mesecev.

Izvedli bodo to odredbo mestni glavar Lvovski, gubernator v Galiciji in šefi onih okrožij, ki ne spadajo v področje gubernije.

Japonska mornarica demonstrira.

Petrograd, 23. marca. V Mandžurijo neprestano prihajajo japonske čete. Kakor poroča iz Pekinka »Ruskoje Slovo«, poroča tamošnji napol uradni častnik »Ashianahe«, da se je v večjem delu točk, o katerih se je Kitajska pogajala z Japonsko, dosegel sporazum. V vseh vprašanih pa, ki se tičejo nedotaknjenosti kitajske države, sta oba dela ostala na svojem, nasprotujočem si stališču. Včeraj je Kitajska prejela vest o demonstraciji japonske mornarice. Japonska armada da stoji pripravljena, da odkoraka. Če se v teku tedna ne posreči sporazum, grozi Japonska, da udari; pa vsak Kitajec da je pripravljen, da se za domovino bori in umrje.

Devet milijard vojnega posojila na Nemškem.

Berolin. (Kor. urad.) Wolffov urad poroča: Podpisala vojnega posojila so dosegli vsoto devet milijard mark.

BOJ ZA DARDANELE.

Boj za Dardanele je dosegel dne 19. t. m. svoj višek. Združeno angleško-francosko brodovje je na ta način izvršilo na utrdbe na obeh obalah (bregovih) Dardanel glavni napad. Obstreljevanje je moralo biti grozno. Pokazalo se je pa, da so Angleži in Francozi dardanelske utrdbe podcenjevali. Ali so dosegli z obstreljevanjem sploh kak uspeh ali ne, se ne ve, pač pa je gotovo, da so pri tem napadu izgubili tri in sicer večje ladje, ena izmed njih, »Inflexibile«, je bila moderna ladja. Več ali manj je pa poškodovanih še več drugih ladij. Sicer naznanjajo dohod drugih ladij, ki naj bi izgubljene in močno poškodovane nadomestile, a izgube francoskega in angleškega brodovja so vendarle občutne. Dve ladji ste zadeli na plavajoče mine, eno pa so menda potopile turške baterije. Turki sami trdijo, da niso imeli skoro nobenih izgub.

Mine v Dardanelih.

London, 21. marca. (Kor. urad.) Admiraliteta poroča, da se napad na Dardanele ni nadaljeval do konca zavoljo izgub, ki so jih povzročile plavajoče mine.

London, 22. marca. (Kor. urad.) Reuterjev urad poroča, da je križarka »Ame-

thyst prerezala kabel med Kilid Bahrom in Karnakom in da se je šest bojnih ladij zavoljo slabega vremena vrnilo k otoku Tenedos.

Potopljene ladje.

London, 21. marca. (Kor. urad.) Admiraliteta naznanja, da so se v Dardanelah vsled min potopile angleški oklopnici »Irrestibile« in »Ocean« ter francoska oklopnica »Bouvet«. Človeške izgube na angleški strani niso velike, pač pa je uničena skoro vsa posadka oklopnice »Bouvet«.

Kaj poročajo Turki.

Carigrad. (Kor. urad.) Glavni stan poroča: Nedvomljivo smo konstatirali, da je bil »Bouvet« pred uničenjem zadet od dveh bomb velikega kalibra. Pet naših granat je doseglo »Queen Elisabeth«, štiri pa so dosegle oklopnico »Inflexibile«. Na naši strani je bil poškodovan le en veliki top. Naše izgube znašajo približno 20 mrtvih.

Skoro cela posadka »Bouveta« je utonila.

Pariz. (Kor. urad.) Število rešenih oklopnice »Borvet« znaša baje 64. Ostale ladje divizije so mele le prav lahke izgube.

Nadaljna obramba Dardanel.

Kodanj, 22. marca. (Cenz.) Londonska poročila iz Aten pravijo, da so prepeljali Turki več velikih možnarjev k Dardanelom, da jih vozijo po progi ob cesti, tako da jih je mogoče postaviti hitro na ogroženih mestih. Nemški častniki vodijo obstreljevanje.

Operacije pri Smirni so zaenkrat ustavljene. Turki izrabljajo čas s popravami pri poškodovanih utrdbah. Turške čete v Smirni cenijo na 50.000 mož. Po zanesljivih poročilih je menda 40.000 turških vojakov v Galipoliju, v celem 80.000 na evropski strani ob Dardanelah, 50.000 na azijski strani.

V ponedeljek je padlo v vodo v Dardanelih angleško povodno letalo, ko se je vračalo s poizvedovanja. Oba letalca je rešil neki torpedni lovec.

Več drugih ladij poškodovanih.

Atene, 22. marca. Razen že dospelih dveh novih angleških bojnih ladij se pričakuje še pet novih francoskih bojnih ladij. Po poročilih s Teneda in Mitylene so izgube zavezne mornarice vsled zadnjega obstreljevanja večje kakor se je izprva mislilo. »Inflexibile« leži močno poškodovan ob severnem voglu Teneda. »Gaulois« leži pri otoku Mavria, kamor je moral zavoziti vsled resnih poškodb. Več ali manj so poškodovane »Cornwall«, »Ocean« in »Prince Georges«. Od francoskih ladij je ostala čisto nepoškodovana samo »Charles Magné«. Od »Bouveta« je bilo pri potopu rešenih le sedem podčastnikov in 27 pomorščakov, 500 mož je utonilo.

Kaj bo? Kaj bo?

(Pismo iz ruskega ujetništva.)

Goriški »Novi Čas« objavlja to-le pomembno pismo, ki ga je pisal iz Čistopola, v kazanski guberniji na Ruskem, ujetnik Ivan Puntar (dom. p. 27, 16. komp.) z dne 25. januarja t. l.:

Preljuba mama!

Že je četrto moje pisanje, a Vaše me ni še niti eno našlo. Tako tudi od nikogar iz preljubljenega domovine.

Ja — ljuba mama, vse kaže, da se še dolgo ne vidimo. Čas imam na vse misliti; zato sem preštudiral, kako obsejte oziroma obsadite spomladi polje. To pa seveda, če Vam bo sploh mogoče. Če ne, dajte v najem ali pa pustite tudi v gmajni. Ako ste jeseni kaj obsejali, tudi prav. Če bi se Vam zdelo drugače prav, izpremenite brez skrbi po svoji volji. Tako po mojem Vam v olajšavo, da ne bodete v skrbeh — kako to storiti. Vse njive obsejajte, če so pa količkaj zaraščene, jih preorajte. Seveda pa je prvo in glavno vprašanje, če bo imel kdo in s kom orati. Mnogo zidam na mojega strica... sosede, znance. Obračam se do takih, kjer so ostale cele družine. Le povejte jim, da sem se daleč, daleč v tujini zmisli nanje in jih naprosil za njih dobro srce. Prišel je čas, ko smo prisiljeni prositi in drug drugemu pomagati.

Zaukazujem pa Vam — nikakor se ne smete Vi preveč truditi, saj ne morete. Hranite si le svoje zdravje. Ako se še kdaj vrnem zdrav, bom že popravil; ako ne, — naj pa gospoduje On, ki je nad nami. Težko je moje srce, ker slutim, da ste morda sami ostali doma. Končno bi vse še voljno prestal, ako bi le eno pismo našlo in razjasnilo vse domače razmere, ki se sploh smejo pisati. Noč in dan je moja misel doma in misel, da je pol leta minulo, od nikogar pa ne duha ne sluha.

Voli ste prodali ali kakega prašiča? Sena, upam, da bo tudi kaj za prodaj. Nikar pa ne prodajte mlade živine!

Gotovo Vas bo zanimalo, koliko časa sem v Rusiji in kako živim. Ravno kar bo pet mesecev, ker mora tako biti. Telesno prav dobro živim. Samo dnevi so tako dolgi kot tedni, brez najmanjšega dela. To večno ležanje s hudim domotožjem. Z nami postopajo vse hvale vredno. Če želimo, peljejo nas v mesto na sprehod; če hočemo dušno kaj storiti in želimo v cerkev, peljejo nas v cerkev; peljejo nas v nedeljo in praznike. Vse je po naši veri, samo duhovniki, cerkev in maša je po pravoslavni veri. Verujejo pa vse, kakor mi. (Razlik je več. Glavna je ta, da so pravoslavni zavrgli papeža! Op.) Kar se tiče jezika, jih sedaj razumemo in z njimi lahko govorimo.

Silno pa sem naveličan svojih tovarišev. Polovica je po-

na skopost ga je, da si ne privoščim ničesar. Kakor prava konjska smrt hodi okoli...«

»Nazadnje je pa morda umrl že za lakoto?« se zasmije policaj.

»Čudno bi ne bilo... kaj takšnega,« odgovori žena.

»In že od včeraj zjutraj ga ni iz sobe? Ali je soba zaprta?«

»Zaprta. Klicali smo in tolkli že večkrat, pa zaman. Nobenega glasu ni od znotraj. Moj mož je že hotel razbiti vrata, pa sem rekla, bolje je, da grem na policijo. Bog ve, kaj se mu je pripetilo, čemu bi se mešala midva v takšne stvari.«

Zavili so v ozko, umazano ulico. Pred starinsko hišo so se ustavili. Za njimi je počasi lezla mlada žena, radovednost jo nekoliko ublažila nje pekočo bolelost...

Pred hišo je stala gruča ljudi, vedno so še prihajali drugi. Stikali so glave, polglasno šepetali in se vpraševali. Med nje se pomeša uboga vdova.

»Kaj se je zgodilo?« vpraša tiho, boječe.

»Eh, nič posebnega, stari Mihael Štih je menda umrl,« odgovori nekdo.

»Tega pa poznam,« se oglasi drugi. »Star norec... čudak... bolje se mu je že godilo, lepše dni je že videl. Ta se je razumel na grablje, vil ni poznal nikoli. Pa se vendar zdi, da mu ni šlo zadnje čase več tako dobro in da je obubožal.«

»In sedaj je kaput, iztegnil se je,« se je surovo zasmel drugi. »Zakaj ako ga ni iz sobe že dva dni, je težko, da bi še brcal...«

Policista pa sta stopila z ženo in nje možem navzgor v podstrešje, po strmih, vratolomnih stopnicah. Za njimi se je rilo nekoliko drugih sostanovalcev, a nazadnje je stopala počasi, težko sopeč, mlada žena, Štihova nečakinja...

»Ako še živite, Mihael Štih, odprite,« je zaklical policaj in potrkal na vrata.

Vsi stoje nepremično, komaj si upajo dihati.

Nobenega odgovora... vse tiho...

Čez nekoliko hipov odpreta policaja vrata s silo.

Na pragu so stali radovedneži na prstih, iztegovali vratove in strmeli v sobo. Na vsakem obrazu radovednost in plahost. Vsak bi rad videl in vedel, kaj se je zgodilo...«

»Vraga, kaj se je zgodilo?« vikne prvi policist.

Njegov tovariš je takoj za njim, za obema gospodar.

Njegova žena zavpije in se tresoč naslani ob vrata. Vse se meša na njenem obrazu, strah, groza, nepopisno začudenje. Za njo zahreščijo druge ženske kakor blazne...

V kotu majhne, za silo razsvetljene sobe je natrosene nekoliko slame in na tej slami

odeja, stara, oguljena, razcefrana. Nekdaj je pač morala biti draga, to se je videlo na prvi hip. A to je bilo že davno, davno. Na tem ležišču pa leži starec, trd in nepremičen, do kolen na golih tleh. Truplo je trdo, staro, izhujšano obličje nepremično, oči izbuljene, široko odprte in osteklele. Desnica krčevito stiska odprto srebrno ročno blagajno...

Po tleh naokoli leže zlatniki, pristni cesarski zlatniki, na stari razcefrani odeji se bleščijo in svetijo kakor posejani, zakotalili so se od ležišča proč po umazanih tleh, prav tja do kotov in razlili kakor potok, zlat potok. Povsod zlato... suho zlato...

Toda, kaj je to?

Še več bogastva, še mnogo več je v tem gabnem prostoru.

Ob vzglavju je stala debela platnena vreča. Policaj jo dvigne, tehta v roki, maje z glavo. Ko jo odveže, se mu razširijo oči, zdi se mu, da sanja. Obrne se in pravi:

»Tudi ta vreča je polna zlata... Dosti doživimo v našem poklicu, ali na kaj takšnega še nisem naletel svoj živni dan. Ko je prešteval svoje bogastvo, je smrt zalotila starca... Toda za koga je skoparil tako neusmiljeno? Ali nima sorodnike?«

Vsi se zdrznejo... se spogledajo...

»Samo enega — hčer svoje pokojne se-

polnoma nevernih. Joj, kaki so! Prav gotovo nisem poznal teh ljudi dosedaj. Kaj bo, kaj bo?!

No, hvala Bogu, ni en dan pa nisem bil še dosedaj bolan, čeravno sem bil skoro mesec dni na železnici in čeravno je tu doma strašen mraz. Pač pa smo položili v grob par tovarišev, in enega sem imel čast celo jaz nesti.

Pismo obširno, gradiva pa še za deset. Končam, ni dovoljeno. Ljubi Bog daj, da najdem še vse zdrave. To je moja največja želja in goreča molitev. Molite pa tudi Vi za skorajšnji mir in srečno mojo vrnitev.

Iskren pozdrav Vam, bližnjim in daljnim znancem in prijateljem!

Vaš nepozabni Ivan.»

Pisec je preprost kmečki fant, posestnik. Bil je v prvem tečaju »zadružne šole« v Ljubljani.

Dnevne novice in dopisi.

Osebna vest. Drugi rigoroz je napravil na bogoslovni fakulteti v Gradcu vlč. gosp. Valentin Mörtl, župnik v št. Jurju na Strm-cu. Čestitamo!

Vojno odlikovanje. Stotnik pri 17. pešpolku Tomaž Kliman je za hrabro zadržanje pred sovražnikom odlikovan z vojaškim zasluznim križcem tretjega razreda z vojno dekoracijo.

Smrtna kosa. V ponedeljek, 22. t. m., je bil na celovškem pokopališču v Trnjevsi pokopan gozdar Janez Bohatta, star 94 let.

Ranjeni in bolni vojaki. Med ranjenimi vojaki, ki so jih pripeljali v Celovec dne 19. t. m., se nahajajo od domačih čet ti-le: 7. pešpolk: Četovodja Jurij Spareh, korporal Luka Kotnik, infanterista Janez Veberič in Anton Weber. Od domobranskega pešpolka št. 4 infanteristi Alojzij Berger, Silvester Muh, Albert Stockreiter in Vinko Gruber.

V rezervni bolnišnici št. 2 v Celovcu je bilo dne 21. t. m. 1456 bolnih in ranjenih vojakov in 3 častniki, v rezervni bolnišnici »Rdečega križa« v Marijanišču pa 270 mož.

Vstop v Marijanišče prepovedan. Dne 22. t. m. je zdravstvena oblast za tri tedne prepovedala vstop v rezervno bolnišnico v Marijanišču.

Uničujte muhe v sobah. Ker muhe prenašajo nalezljive bolezni, se priporoča, da se muhe v sobah zatirajo. Tozadeven pouk dobi tudi šolska mladina.

Ruski ujetniki za poljsko delo. Iz Škofjega dvora se nam poroča: V soboto, 20. t. mes., je došlo semkaj 150 ruskih ujetnikov, da bodo opravljali poljsko delo. Stražilo jih je vojaštvo.

Poslanec Steinwender svarl. Nemški poslanec dr. Steinwender je priobčil v »Tagblattu« članek z vsebino: V najbližnjem času se začne setev. A kako naj se seje, ko ni ljudi ne živine. A tudi če se to zdaj premaga, kaj bo potem? V juniju je treba ko-

stre,« odgovori žena, pri kateri je stavec stanoval.

»No, ta se bo lahko smejala,« je zamrmral policaj.

»Seveda se bo... se bo...«

»Ali jo poznate?« vpraša policaj.

»Seveda... neka uboga vdova, ki ji je mož pred par leti ponesrečil in ki živi v najhujši bedi...«

V tem hipu se zasliši pritajen, grgrajoč vzklik. Hipoma se ozro vsi proti oni strani.

Ob vhodu sloni ubožna, slabo oblečena ženska. Nje obraz je prstenobled, desnica se je zarila v prsi. Široko so odprte oči, kakor bi tudi hotele gledati to, kar so gledali drugi. Nje ustnice se še premikajo, toda iz njih ni besede...

Pređen se drugi zavedo, dvigne ženska roke kakor bi prosila pomoči, kakor bi iskala opore... a v tem hipu se zgrudi na tla...

Nepopisna groza se polasti navzočih, kri se strdi v žilah. Hišni gospodar pri-skoči...

»To je starčeva nečakinja,« izpregovori resno, »pomoč prihaja prepozno...«

Skozi strešno lino se vsuje solnce... žarki plešejo po kipečem zlatu... se rogajo... se smejejo...

siti in kmalu potem bo žetev. Kako bo potem? Mnogi si bodo že pomagali, a polno posestev bo na prodaj in bodo prodana. Alpske doline se bodo razljubile, pridelovanje žita se bo še bolj omejilo, živinoreja bo nazadovala, obrtniki v malih mestih bodo izgubili odjemalce, država pa vojaški naraščaj. Mnogim posestnikom se bo zdelo koristno, prodati svoja zemljišča, a država in narod potrebuje kmete in morata kmečki stan vzdržati, pa če treba tudi proti njegovi volji. Naj se torej za nekaj časa prepove prodaja kmečkih posestev takim kupcem, ki nečejo sami gospodariti in naj se dovoli prodaja le izjemoma. To naj store dežele, sredstva pa naj jim preskrbe vojne posojilnice. Preveč dolgo si pa s tem ni treba beliti glav. Če mine čas setve neizrabljen, bomo v času žetve videli, da sploh nič nimamo.

Marijina družba bogoslovcev je praznovala v samostanu na Tancenbergu dne 25. t. m. svojo obletno slavnost s skupnim svetim obhajilom in slovesno sveto mašo, pri kateri je pridigoval preč. g. Gr. Rožman, špiritual in profesor bogoslovja. Popoldansko slavnost je vodil prevz. knezoškof dr. A. Heftner, vnet član in pokrovitelj naše Marijine družbe. Po kratkem nagovoru prevzvišenega nadpastirja se je vršil sprejem osem novo pristopivših članov, ki so bili izbrali Brezmadežno kot zaščitnico v teh težkih dnevih.

Vojni ujetniki in prebivalstvo v Sibiriji.

»Vossische Zeitung« poroča po »Rječi« o avstrijskih, ogrskih in nemških vojnih ujetnikih v Sibiriji: Razmerje med ujetniki in prebivalstvom je sedaj prav dobro, ker so ujetniki dobri kupci in za prebivalce zelo koristni ljudje. Med njimi je mnogo dobrih rokodelcev, energični so in delavni. Odprli so jedilnice, kavarne in delavnice. Ujeti zdravniki delajo v lazareti. Vojna je daleko in daljava je zmanjšala vojno strast. Zato je razmerje med ujetniki in prebivalstvom izborna. Kot dobre delavce jih visoko cenijo.

Dr. Franc Kotnik, rezervni poročnik pri 7. pešpolku, piše s severnega bojišča, da je zdrav in se počuti dobro. 7. pešpolk, piše, se drži prav dobro.

V grškem ujetništvu. »Slov. Narod« poroča: Kako žive naši vojaki, ki se nahajajo v grškem ujetništvu, kaže to-le pismo Martina Posavca iz Jagnjetovca: »Siros, dne 29. decembra 1914. Dragi moji! Nedavno tega sem poslal pismo iz Soluna na Grškem. Sedaj se zopet nahajam v kraju, ki se imenuje Siros. To je lepo mestece ob morju blizu Aten. Sedaj Vam pojasnim, kako je nas 45 mož prišlo iz srbskega ujetništva na Grško. Bilo je to tako-le: Ko so nas iz bolnišnice v Skoplju premestili v Bitolj, smo se peljali po železnici preko Soluna, ki pripada Grški. Ker pa je Grška nevtralna država, bi nas Srbi ne smeli transportirati preko njenega ozemlja, zato je avstrijski konzul zahteval, naj Grška kot nevtralna država uveljavi svoje pravice ter doseže, da bo Srbija izročila grški vladi vse one ujetnike, ki jih je prevažala preko Soluna. Tako se je tudi zgodilo. Ko smo prispeli iz Bitolja v Solun, so nas na kolodvoru sprejeli grški častniki in osobje našega konzulata. S tramvajem so nas s kolodvora prepeljali v orožniško vojašnico. Tu je bilo že vse pripravljeno za nas. Dobili smo fina jedila in vino, po dva para perila, tri robce, čevlje, sploh vse, kar smo potrebovali. Na sveti večer so nam prižgali božično drevesce, ki je bilo lepo okrašeno. Dobili smo vsak po eno škatljo cigaret, oranž, smokev in južnega sadja vsake vrste, poleg tega pa vsak še na roko 10 kron. Lepi časi so to bili!« — Drugo pismo se glasi: »Siros, 4. februarja 1915. Ko smo se vozili po morju, smo imeli dobro hrano. Naš konzulat v Solunu nam je dal na pot velik zaboj suhega mesa in klobas ter za vsakega liter dobrega vina. Bilo nam je dobro, vendar pa nismo bili zadovoljni, ker se nas je lotilo silno domotožje. Ko smo dospeli v Siros, so nas sprejeli štirje grški vojaki z dvema častnikoma ter nas odvedli v določeno nam bivališče. Tu so nas namestili po sobah, toda kaj hočeš — nimamo ne slame, ne postelj, ležimo na golih tleh in spimo. Vsak je dobil dve odeji in ničesar drugega. Zvečer nimamo nobene luči; ako hočemo imeti svetlo, moramo kupiti sveče. To bi še naj bilo, toda ako ho-

čemo jesti, si moramo sami kupiti hrano. Dobivamo namreč vsak drugi dan po en hlebec kruha in ničesar drugega. Vsak dan dobivamo 40 vinarjev, a kaj je to, ko moramo za kosilo plačati 40 vinarjev, a za večerjo 25 vinarjev. Če hočeš večerjati, moraš torej iz svojega doplačati 25 vinarjev. Kdo pa ima svoj denar? Sedaj se mi godi slabo in moj položaj je žalosten.«

Tatu imamo. V ponedeljek, 21. t. mes., je celovška policija aretirala v Lidmanskega ulici infanterista 7. pešpolka Jož. Burggrafa, ki je v noči od 18. na 19. marca vlomil pri trgovki Antoniji Vraničar v Auerjevi ulici in ukradel 600 kron. Aretirana je bila tudi njegova sestra, kateri je Burggraf z ukradenim denarjem kupil obleko in perilo. Pri Ani Burggraf so našli 50 K, srebrno žensko uro z verižico. Drugi infanterist 7. pp. Albin Asinger, ki se je udeležil vloma, jo je pobrisal s svojo izvoljenko Lizo Gasser.

Kaj bo z nami po vojski? Z bojišča je prejel naš urednik z dne 20. t. m. sledeče pismo: Oprostite mi, da Vas nadlegujem s temi vrsticami, a ne morem si kaj, da ne bi se obrnil enkrat do Vas. Kolikokrat sem se Vas že spominjal tukaj na bojišču, ali žal nisem vedel, ali ste še v Celovcu. Zadnje dni pa sem dobil iz Prevalj poročilo, da ste k sreči še na svojem starem mestu. Prosim Vas, bodite tako dobri in mi poročajte, kaj mislite, da bo z nami po vojski? Sedaj pa nekaj dogodkov iz vojne, ki bi Vas utegnili zanimati. Kot edini Korošec sem bil prideljen v Inomostu k samim Zgornjeavstrijcem k neki potovalni bolnišnici, in reči moram, da so zares kolegijalni ljudje. Prišli smo v Galicijo koncem avgusta, a nihče ne bi verjel, koliko da mora v mirnem času toliko zaničevana sanitetna branža prestati v vojnem času. Sredi oktobra smo otvorili bolnišnico v Jaroslavu. Kakor hitro smo razobesili rdeči križ, nas je začel obsipati sovražnik z granatami in šrapneli, da je bilo groza. Okoli in okoli nas je vse gorelo, celo ranjenci so nam utekli. Ze prvo noč sem imel službo, in ko se ob petih zjutraj vležem, nekoliko k počitku, zagrmí naenkrat in name pade cel kup zidovja. Ležal sem znotraj ob vhodu v gimnazijo, kjer smo imeli bolnišnico. Priletela je sovražna granata in zadela v zid; ravno pri vhodu je prerila zid tik do mene, a k sreči ni eksplodirala, sicer bi bil raztrgan na drobne kosce. Tako pa me je kamenje, ki se je vsulo name, le nekoliko ranilo. Tako smo morali zapustiti tiste prostore in si poiskati druge, a ostali smo še 14 dni v istem mestu. Celih 14 dni je naše topništvo, kakor tudi sovražna, streljalo preko nas; ko so pa začele brenčati sovražnikove sitne muhe, smo bili prisiljeni zapustiti mesto. Koliko smo morali prestati pri Grodeku in drugod. Sredi decembra smo prišli z našo bolnišnico v malo mestece Bržesko, kjer smo ostali do konca januarja. Bil sem takrat priča, kako je mala reka Ušvica narasla za en meter, ker so v Okočimu sovražniki izpustili 45.000 hektolitrov piva, ker so se morali pred našimi četami umakniti. Od tam so vzeli s seboj tudi 60 parov volov. Zdaj smo v mestecu Z., kjer je strašanska draginja. Tukaj stane 1 kg moke od 1 K 60 vinarjev do 2 K. E liter piva stane 1 K 50 vinarjev. Smo blizu bojne črte. Sovražnik je tako zakopan, da ga še naši 30-5 cm topovi zaenkrat niso pregnali iz njih ven. Rodoljubne pozdrave s prošnjo, da mi za gotovo odgovorite na v začetku pisma stavljeno vprašanje!

Goljufije pri vojaških dobavah na Ogrskem. Neki dobavitelj sukna, namenjenega armadi, ki so ga zaprli, je priznal, da je ogoljufal armado v nekaterih mesecih za **poldrug milijon kron.** Veliko se govori tudi o provizijah in podkupovanju.

Surovi sladkor namesto ovsa. Kakor je znano, je oblast jako omejila krmljenje ovsa konjem. Mogoče pa je oves kot močno krmlilo nedomestiti s surovim sladkorjem. Strokovnjak nam nasvetuje sledečo sestavo za krmljenje: Na dan dobi srednjetežki konj: 2 kg ovsa, 1½ kg surovega sladkorja, 1 kg otrobov, 2 kg rezanice in 5 kg sena.

**Steckenpferd-
Miljonomlečnato mlo**
slej ko prej neutržno za racionalno oskrbo polti in lepote. Vsakdanja priznalna pisma. Po 80 h se dobiva povsod.

Sol se podraži. Ker so tvornice, ki izdelujejo vreče za sol, povišale ceno za vreče, se bo, kakor se poroča iz Budimpešte, v kratkem tudi cena za sol dvignila.

Carina za svinjsko meso in mast odpravljena. Avstrijska ministrstva so sporazumno z ogrskimi ministri začasno odpravila carino na svinje, ki tehtajo nad 130 kg, carino na pristno surovo maslo, na mast, na svežo in nesoljeno surovo maslo, na margarino, na olivno olje ter na olje iz kokosa, nadalje carino na poljedelske stroje, ki se rabijo pri košnji in žetvi in končno carino na bakreno galico.

Šaljiv nabor angleških prostovoljcev. Glasom poročila v kodanjskem listu »Politiken« z dne 9. marca, poroča »New York Journal«, da ima zadnji razglas Angležev, ki vabi k prostovoljnemu vstopu v armado, sledečo vsebino: »V Berlin! Dežela priredi na pomlad turo v Nemčijo za nekatere športnike od osemnajstega do osemtridesetega leta. Vse izdatke za hotele in vozne listke poravnava vlada. Dober lov: Orožje in municijo razdeli dežela zastoj. Cene ture ob Renu. Takojšnja priglasitev nujna, ker se sprejme le omejeno število (en milijon) izletnikov.«

Najnovejša poročila.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Boji v Karpatih. — 4000 Rusov ujetih.

Dunaj, 23. marca. Uradno se poroča: Boji v karpatskem delu od Užoka do sedla Koniczna trajajo dalje. V zadnjih dveh dneh smo zopet odbili močne ruske napade in pri tem ujeli 3300 Rusov.

V nekem boju, ki se bil za neko višino pri Wyszokowu, se nam je posrečilo vreči sovražnika iz njegovih postojank in ujeti 8 častnikov in 685 mož.

Na ostalih frontah se ni nič posebnega zgodilo.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, fml.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Boji na vzhodnopruski meji.

Berolin, 23. marca. Veliki glavni stan: Pri zasledovanju iz Memela prepodenih Rusov so naše čete vzele ruski Krottingen in osvobodile nad 3000 nemških prebivalcev, katere so odpeljali Rusi.

Odbili smo ruske napade na obeh straneh Orzica.

Najvišje armadno vodstvo.

VELIKA KARPATSKA BITKA TRAJA DALJE.

Dunaj, 24. marca. Velika karpatska bitka traja dalje. Boj divja semtertja. Zankrat še ni pričakovati odločitve.

NAŠE NAPREDOVANJE PRI ČRNOVICAH.

Budimpešta, 23. marca. »Az Est« poroča iz Črnovic: Po vročih enotedenskih ruskih napadih, ki so bili vsled izredne hrabrosti naših vojakov vedno odbiti, so sedaj naše čete severno od Pruta pričeze z ofenzivo. Naš napad je bil pod kritjem topništva tako nevzdržljiv, da so bile sovražne črte razbite in posledica tega je bila, zavzetje gotovega ozemlja. Zvečer so naše čete od sovražnika izpraznjeno ozemlje zasedle.

V BUKOVINI SMO OBKOLILI VEČJI RUSKI ODDELEK.

Bukarešt, 22. marca. Iz Burdujenija se poroča: V soboto so avstrijske čete pri Sučikahalskih gozdovih nenadoma napadle velik ruski oddelek in ga popolnoma obko-

lile. Rusi so se obupno borili in so poizkušali predreti. Položaj Rusov je zelo nevaren.

KRAKOV PRED VOJNIM OBLEGANJEM. OGLAS TRDNJAVSKEGA POVELJNIKA.

Krakov, 19. marca. Trdnjavsko poveljstvo je izdalo oglas, v katerem opominja, da je vojaški položaj monarhije takšen, da bi moglo priti do novega obleganja Krakova ter je zato potrebno, da se Krakov pripravi za vsak slučaj.

Velika vsota denarja

se zamore naključiti vsakomur, ki postane naš naročnik. Brezplačna pojasnila pošilja:

Srečkovno zastopstvo 17, Ljubljana.

Išče se kuharica za župnišče na deželi. Pismeno ponudbe, katerim je priložiti znamko za 10 vin., sprejema upravništvo lista »Mir« v Celovcu pod: »Kuharica za župnišče«.

! 500 kron !

Vam plačam, če moj uničevalec korenin „Ria-Balsam“ ne odstrani brez bolečin Vaših kurjih oči, bradavice, trde kože v treh dneh. Cena lončku z jamajučim pismom 1 K, 3 lončki K 2:50. Kermény, Kaschau (Kassa), I., poštni predal 128, Ogrsko.

Absolutno zajamčeno

pristno vino.

Kmetijsko društvo v Vipavi na Kranjskem oddaja vsled priporočila knezoškofijskega ordinariata pristna bela mašna vina, letnik 1913 in 1914, postavljeno kolodvor Ajdovščina. Sortirano vino rizling, beli burgundec, »Zelen«. — Vsa vina se zaračunijo po dnevnih cenah. — Kleti nadzoruje vipavski dekan. — Sprejmejo se zanesljivi zastopniki za razprodajo.

Kmetijsko društvo v Vipavi.

Slovenci, podpirajte „Mir“ z inseriranjem!

Tržne cene v Celovcu

18. sušca 1915 po uradnem razglasu:

Blago	100 kg				80 litrov (biren)	
	od		do		K	v
	K	v	K	v		
Pšenica						
Rž						
Ječmen						
Ajda						
Oves						
Proso						
Pšeno						
Turščica						
Leča						
Fižola, rdeča						
Repica (krompir)						
Deteljno seme						
Seno, sladko	8	—	9	—		
kislo	6	—	8	—		
Slama	6	—	7	—		
Zelnate glave po 100 kos.	—	—	—	—		
Repa, ena vreča	—	—	—	—		
Mleko, 1 liter	—	26	—	28		
Smetana, 1	—	60	1	20		
Maslo (goveje) 1 kg	2	90	3	80		
Sur.maslo (putar), 1	3	—	4	20		
Slanina (špoh), pov. 1	3	20	4	20		
sur. 1	3	—	3	70		
Svinjska mast 1	3	80	4	80		
Jajca, 1 par	—	20	—	—		
Piščeta, 1 par	3	20	3	80		
Race	—	—	—	—		
Kopuni, 1 par	—	—	—	—		
30 cm drva, trda, 1 m ²	3	20	3	50		
30 mehka, 1	3	—	3	20		
Zivina	Počrez		100 kilogr.		Prignalo	Prodalo
	od	do	od	do		
	v kronah					
Konji	340	360	—	—	4	3
Biki	—	—	160	180	15	10
Voli, pitani	350	620	—	—	16	12
za vožnjo	336	540	170	—	21	15
Junci	400	650	84	88	56	34
Krave	310	—	—	—	4	2
Telice	—	—	—	270	7	7
Svinje, pitane	18	80	—	—	170	130
Praseta, plemena	—	—	—	—	—	—
Ovce	—	—	—	—	—	—
Koze	—	—	—	—	—	—

Edino slovensko narodno trgovsko-obrtno podjetje

Hotel Trabesinger

u Celovcu, Velikovaška cesta št. 5.

Podpisano vodstvo hotela Trabesinger se v ljudno priporoča vsem velenjenim slovenskim in slovanskim gostom-potnikom, ki prenočujejo ali za več časa ostanejo v Celovcu. V hotelu se dobe lepe, snažne sobe po primerni ceni; nudi se izborna kuhinja in zajamčeno pristna in dobra vina iz Slovenskih goric. Gostom-abstinentom se postreza z raznimi brezalkoholnimi pijačami. Na razpolago je tudi kegljišče poleg senčnatega vrta, pozimi toplo zakurjeno. V hotelu Trabesinger dobite vsak dan, posebno pa ob sredah zvečer, prijetno slovensko družbo. Slovenski potniki in rodoljubi, slovanski romarji, ustavljajte se samo v edini slovenski gostilni »Hotel Trabesinger« v Celovcu, kjer boste vedno dobro postreženi. — Za mnogobrojen obisk se priporoča

vodstvo hotela Trabesinger.

Hranilno in posojilno društvo v Celovcu

uraduje vsak dan, izvzemši nedelje in praznike, od 10. do 12. ure dopoldne.

Varno naložen denar; najugodnejši kredit za posestnike.